

Florentina Sâmihăian
Sofia Dobra
Monica Halaszi
Anca Davidoiu-Roman
Horia Corcheș
Laura-Maria Ierulescu

TESTE PENTRU SUCCES
Limba și literatura română
Evaluarea națională 2025
Clasa a VIII-a

Recomandări, modele de redactare
și teste de antrenament

RECOMANDĂRI PENTRU ELEVI

cu privire la rezolvarea cerințelor din subiectul de examen

RECOMANDĂRI GENERALE

Alocați timpul necesar rezolvării fiecărui subiect. Structura probei de examen este următoarea: există două subiecte, dintre care primul este punctat cu 70 de puncte, iar al doilea cu 20 de puncte, urmând să primiți 10 puncte din oficiu. În funcție de punctajul maxim pe care îl puteți obține, vă puteți orienta să alocați timpul necesar rezolvării fiecărui subiect. Astfel, este recomandabil să încercați să rezolvați primul subiect în aproximativ o oră, iar pentru al doilea să vă rămână disponibile trei sferturi de oră. Este foarte bine dacă vă rămâne timp să recitiți toate rezolvările și să corectați eventualele greșeli în ultimul sfert de oră.

Citiți/recitiți, cu atenție, textele-suport. În funcție de ritmul propriu de lectură, este bine să acordați timp suficient (cel puțin 15 minute) pentru lectura atentă a celor două texte-suport, astfel încât să fiți siguri că ați înțeles și că ați reținut atât aspectele sau ideile cele mai importante ale textelor, cât și anumite detalii menționate în cele două texte. Dacă, după ce ați citit cerința, nu sunteți siguri că ați reținut elementele care vă ajută să răspundeți corect, este bine să recitiți pasajul/pasajele din text care sunt avute în vedere în cerință. **Înainte de a nota răspunsul pe foaia de examen, reveniți, așadar, la pasajul vizat din text, chiar dacă aveți impresia că puteți rezolva fără să-l recitiți.**

Citiți/recitiți, cu atenție, cerința exercițiului. Citiți, cu atenție, cerința de cel puțin două ori, concentrându-vă asupra verbului de comandă, pentru a ști exact ce se așteaptă de la voi. Aveți în vedere, de asemenea, numărul și tipul de elemente pe care trebuie să le includeți în răspuns. Răspunsul solicitat este, uneori, așteptat sub formă de enunț și veți fi depunctați dacă nu respectați această cerință. În unele cerințe, se specifică un număr de cuvinte minim și maxim în care trebuie să vă încadrați, așa că nu ignorați aceste recomandări. Dacă răspunsul vostru este mai scurt sau depășește limita de cuvinte, puteți pierde puncte. Nu trebuie să numărați fiecare cuvânt, ci doar să vedeți câte cuvinte aveți pe două-trei rânduri scrise de voi. Dacă aveți între 8 și 12 cuvinte pe un rând, faceți o medie și calculați câte rânduri ar trebui să aveți pentru a obține limita minimă de cuvinte. De exemplu, dacă aveți în medie zece cuvinte pe un rând, iar în cerință este menționată limita inferioară de 50 de cuvinte¹, textul vostru va trebui să numere cel puțin cinci rânduri.

RECOMANDĂRI PRIVIND SUBIECTUL I

Punctul A are în vedere înțelegerea și interpretarea celor două texte-suport, pentru care veți primi 38 de puncte. Pentru că unele dintre răspunsurile de la acest punct presupun redactarea unor texte, este bine să acordați mai mult timp pentru rezolvarea cerințelor subsumate acestui punct, de exemplu, aproximativ 30 de minute.

¹ „Cea mai simplă definiție a *cuvântului* (dată de lingvistica tradițională, dar și de statistica lexicală) este: grup de litere (într-o transcriere alfabetică, silabică, ideogramă) aflat între două spații tipografice albe (blancuri)”, *Dicționar de științe ale limbii*, Editura Nemira, București, 2001, pag. 152.

ÎNȚELEGEREA și INTERPRETAREA TEXTELOR se realizează prin sarcini care vizează aspectele de mai jos.

1. Identificarea unor informații explicite din text

- identificarea unor informații relevante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue sau multimodale; vi se poate cere să menționați locul și timpul desfășurării acțiunii, statutul sau aspectele ce țin de profilul personajelor dintr-un text epic sau dramatic, anumite detalii dintr-un text informativ, idei și detalii prezentate într-un text liric, informații prezentate într-un tabel, indicarea personajelor prezente într-o bandă desenată;
- găsirea unor cuvinte-cheie sau a ideilor principale, când acestea sunt formulate explicit în textele-suport.

2. Realizarea de inferențe sau deducții

- descrierea relațiilor dintre personaje în textele epice sau dramatice;
- indicarea ordinii logice sau temporale a ideilor/întâmplărilor dintr-un text, pentru a demonstra înțelegerea relației de cauzalitate dintre acestea;
- formularea ideilor principale sau secundare, atunci când acestea nu sunt formulate explicit în textele-suport;
- prezentarea indiciilor care vă ajută să descoperiți cui îi aparține vocea ficțională dintr-un text liric;
- realizarea unor generalizări pe baza informațiilor oferite în textele-suport.

Sarcinile de acest tip, care acoperă, la punctul A, **cerințele 1-5** din model, presupun:

- notarea unor informații prezente în oricare dintre cele două texte-suport (itemul 1);
- realizarea de inferențe sau recunoașterea informației corecte din textele-suport, prin alegerea uneia dintre cele patru variante oferite (itemii 2, 3 și 4);
- identificarea corectitudinii sau a incorectitudinii unor afirmații referitoare la informațiile prezentate în textele-suport (itemul 5).

3. Interpretarea și integrarea ideilor și a informațiilor

- identificarea temei sau a semnificației globale a textelor-suport;
- exprimarea și justificarea unei opinii privitoare la text, prin raportare la propria experiență;
- compararea celor două texte-suport sub raportul conținutului, inclusiv compararea unui text continuu cu unul discontinuu sau multimodal, având în vedere informațiile prezentate;
- compararea unuia dintre textele-suport cu altele citite de voi;
- comentarea atmosferei ce se degajă dintr-un text, a tonalității ce predomină într-un text;
- argumentarea unui punct de vedere privitor la ideile textelor-suport.

4. Examinarea și evaluarea conținutului, a limbajului și a structurilor textuale

- evaluarea informațiilor prezentate într-un text informativ (sunt utile, sunt credibile, sunt suficiente?);
- identificarea și comentarea trăsăturilor unor tipare/structuri textuale;
- comentarea limbajului folosit de autor;
- analiza unor procedee de expresivitate artistică în textele studiate;
- prezentarea atitudinii sau a viziunii autorului/a naratorului/a unor personaje/a vocii ficționale față de tema centrală a textului.

Sarcinile de acest tip, care acoperă, la punctul A, **cerințele 6-9** din model, presupun redactarea unor răspunsuri simple sau complexe, precum următoarele:

- precizarea unei trăsături a personajului din primul text-suport, a mijlocului de caracterizare utilizat și ilustrarea acestuia cu o secvență relevantă (itemul 6);
- prezentarea unei legături, la nivelul conținutului, între cele două texte-suport, cu valorificarea unei secvențe din fiecare text (itemul 7);
- exprimarea și justificarea unei opinii referitoare la ideile unuia dintre textele-suport (itemul 8);
- asocierea primului text-suport cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, având în vedere o temă sau o valoare morală/culturală comună (itemul 9).

Veți observa că, în unele cazuri, testele din acest volum propun sarcini ușor diferite, uneori mai complexe, care vă vor ajuta să vă antrenați și să rezolvați cu mai mare ușurință cerințele de la examen. Astfel, pentru itemul 6, am diversificat cerințele față de modelul din 2022 (care avea în vedere exclusiv textul narativ literar), adăugând sarcini care pot viza diferite tipuri de text.

Astfel, veți putea exersa și cerințe precum:

- identificarea tiparului textual, cu precizarea a două trăsături specifice pentru structura respectivă;
- transformarea vorbirii directe dintr-o anumită secvență în vorbire indirectă;
- identificarea tipului de text (epic, liric, dramatic) în care se încadrează textul-suport, cu justificarea răspunsului prin indicarea a două trăsături specifice;
- identificarea figurilor de stil și/sau a versificației dintr-un text literar;
- indicarea trăsăturilor unui text nonliterar pe baza textului-suport;
- comentarea rolului anumitor indicații scenice dintr-un text dramatic.

Vă oferim câteva recomandări concrete privind rezolvarea cerințelor 6-9.

Cerința 6 – precizarea unei trăsături a personajului și a mijlocului de caracterizare utilizat

- Este important să faceți, mai întâi, o listă cu trăsăturile personajului pe care le identificați în text.
- Alegeți apoi trăsătura pentru care găsiți cele mai clare indicii în text.
- Identificați mijlocul de caracterizare folosit.

Amintiți-vă!

Mijloacele de caracterizare au rolul de a contura profilul fizic și moral al unui personaj. Acestea sunt grupate în două tipuri:

- **mijloacele directe** de caracterizare, care exprimă comentarii sau descrieri explicite referitoare la personaj. Acestea pot fi făcute din punctul de vedere al naratorului, al unui alt personaj sau al personajului însuși (autocaracterizare);
- **mijloacele indirecte** de caracterizare, ce sugerează trăsături ale personajului rezultate din acțiunile și din comportamentul acestuia, din ceea ce spune, din felul în care se exprimă, din vestimentație, din mediul în care trăiește sau, în anumite cazuri, chiar din numele personajului.

Menționarea trăsăturii identificate ➔

Precizarea mijlocului de caracterizare ➔

Indicarea unei secvențe relevante pentru trăsătura și mijlocul de caracterizare menționate anterior ➔

Una dintre trăsăturile care individualizează personajul este

Această trăsătură este prezentată, în mod direct, de narator/de personajul .../prin autocaracterizare sau, în mod indirect, rezultând din acțiunea .../comportamentul .../din mediul în care trăiește personajul/din numele acestuia.

O secvență ilustrativă pentru trăsătura și mijlocul de caracterizare menționate este aceea în care

Amintiți-vă!

În funcție de tipul de text, itemul 6 poate să vizeze, de asemenea, precizarea tiparului textual/secvența textuală identificat/ă. În acest caz, este indicat să recapitulați și tipurile de secvențe textuale.

Tiparele narative sunt pasaje în care sunt prezentate evenimentele ce compun firul narativ, prin raportare la timp, răspund la întrebări precum „ce s-a întâmplat?”, „când?” și „în ce ordine?”; mărcile lingvistice care vă ajută să identificați aceste secvențe sunt verbele de acțiune, reperele temporale și spațiale (indicate prin circumstanțiale exprimate prin adverbe sau prin alte părți de vorbire). În textele literare, secvențele narative pot fi recunoscute ușor prin prezența personajelor care iau parte la acțiune și prin prezența naratorului. În acest caz, sunt utile întrebările „cine participă la acțiune?”, „cine relatează întâmplările?”, mărcile lingvistice specifice fiind substantivele sau pronumele care desemnează personajele și persoana verbului pentru indicarea poziției naratorului față de cele relatate.

Tiparele descriptive sunt pasaje în care sunt oferite detalii privitoare la personaje sau la diferite obiecte situate în spațiu; acestea răspund la întrebările „ce?” și „ce fel de?”, evidențiind elementul descris; mărcile lingvistice predominante sunt substantivele (care indică obiectul descris și părțile componente ale acestuia) și adjectivele (care precizează trăsăturile obiectului descris).

Tiparele dialogate sunt alcătuite din minimum două replici succesive, legate logic între ele; replicile au atât rolul de a caracteriza personajele care le rostesc, cât și rolul de a dinamiza narațiunea; acestea oferă răspunsuri la întrebările „cine vorbește?”, „cu cine vorbește?”, „despre ce se discută?”; mărcile secvențelor dialogate sunt cel mai ușor de identificat, pentru că este vorba de o punctuație specifică (linia de dialog, semnul întrebării, al exclamării etc.). Nu trebuie confundat dialogul, ce presupune, în mod obligatoriu, două replici consecutive, cu vorbirea directă, care apare în cazul unei singure replici, urmată de o intervenție a naratorului și abia apoi de o altă replică.

Tiparele explicative pot apărea într-un text nonliterar sau într-un text literar (epic sau dramatic), când naratorul sau personajele oferă diverse explicații; aceste secvențe răspund la întrebările „de ce?” și „cum?”; mijloacele lingvistice sunt conectorii logici care se referă la cauză sau consecință (*pentru că, de aceea, astfel, așadar* etc.).

Tiparele argumentative sunt pasaje în care sunt prezentate argumente și exemple prin care este susținut un punct de vedere, oferind răspunsuri la întrebarea „de ce?”; mijloacele lingvistice specifice acestui tip de secvență sunt conectorii lingvistici de ierarhizare a argumentelor sau concluzia, dar și verbele evaluative (*consider, apreciez, mi se pare* etc.).

TRANSFORMAREA VORBIRII DIRECTE ÎN VORBIRE INDIRECTĂ

Acest tip de text presupune mai multe operații:

- eliminarea liniilor de dialog;
- folosirea verbelor de declarație (*a spune, a întreba, a rosti, a răspunde, a întrerupe* etc.);
- introducerea unor conjuncții (*că, să, ca să, dacă*), a unor adverbe relative (*unde, când*) sau a unor pronume relative (*care*) după verbele de declarație;

recomandări

- trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I sau a II-a la persoana a III-a;
- eliminarea enunțurilor exclamative și interogative;
- eliminarea interjecțiilor;
- reproducerea fidelă a ideilor din replicile personajelor, cu unele reformulări necesare pentru cursivitatea textului;
- evitarea repetării aceluiași verb de declarație atunci când introduceți o replică;
- evitarea repetării aceluiași substantiv sau pronume pentru indicarea celui care vorbește.

De exemplu:

„— Bunicule, mai ții minte pe băiatul de lângă noi, de la circ, din seara reprezentației de adio?

— Ei? Ce-i cu dânsul?

— Grozav l-a mai amărât pe el tot ce s-a întâmplat atunci cu Fram!...

— Mi-a părut rău și mie... Asta-i tot?

— Mai este ceva cu dânsul.

— Ce anume?

— Grozav îi mai place lui să citească istorii despre urși-albi și despre călătoriile la poli...

— Foarte frumos pentru el. Am văzut eu că are o privire de băiat deștept.

— Da, dar nu are cărți, bunicule! [...] și eu i-am făgăduit să-i capăt de la mata. Am făcut rău?

— Ai făcut bine. Foarte bine...”

Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*

Nepoata își întreabă bunicul dacă îl mai ține minte pe băiatul care stătea lângă ei la circ, în seara reprezentației de adio. Bunicul dă de înțeles că își aduce aminte și se interesează despre băiat. Fetița îi spune că tot ce s-a întâmplat atunci cu Fram l-a amărât grozav, iar bunicul mărturisește că și lui i-a părut rău. O iscodește pe fetiță dacă aceasta este tot ce avea să-i spună despre băiat, iar ea recunoaște că mai este ceva. Bunicul vrea să afle ce anume, iar fetița îi spune că băiatului îi place foarte mult să citească istorii despre urși-albi și despre călătoriile la poli. Bătrânul își exprimă încântarea și spune că a văzut el că are o privire de băiat deștept. Fetița îi spune că băiatul nu are cărți și că ea i-a făgăduit să le obțină din biblioteca bunicului ei. Îl întreabă pe bunic dacă a făcut rău, iar el îi răspunde că a făcut foarte bine.

Cerința 7 – prezentarea unei legături, la nivelul conținutului, între cele două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text

Sugestie de redactare

Menționarea elementului comun ➡

Valorificarea câte unei secvențe din fiecare text ➡

Elementul de conținut comun celor două texte este

Secvența din primul text care evidențiază acest aspect comun este

Elementul comun din al doilea text se observă în fragmentul în care

Cerința 8 – exprimarea și justificarea unei opinii referitoare la ideile textului

Sugestie de redactare

Menționarea răspunsului la întrebarea dată ➡

Motivarea răspunsului menționat ➡

Valorificarea textului indicat, prin raportare la opinia formulată ➡

Părerea mea este că .../Opinia mea este .../Consider că .../Apreciez că

Îmi susțin punctul de vedere/părerea/opinia cu argumentele pe care le prezint în continuare.

Aceeași idee se desprinde și din fragmentul ..., din textul dat, în care se prezintă/din care reiese

Cerința 9 – asocierea primului text-suport cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând o temă sau o valoare morală/culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

TESTUL 3

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

ACTUL I, scena 3
EXPRESUL DE HOGWARTS

ALBUS și ROSE merg printr-un vagon al trenului. Unul îngrozit, cealaltă încântată.

Din direcția opusă, VRĂJITOAREA CU CĂRUCIORUL se apropie de ei, împingându-și căruciorul.

VRĂJITOAREA CU CĂRUCIORUL: Doriți ceva de pe cărucior, drăguților? Delicatese cu dovleac? Broscuțe de ciocolată? Colțunași de cazan?

ROSE (*băgând de seamă că ALBUS privește cu jind la broscuțele de ciocolată*): Al! Trebuie să ne concentrăm.

ALBUS: La ce să ne concentrăm?

ROSE: La cei pe care ni-i alegem ca prieteni. Știi, mama și tata l-au întâlnit pe tatăl tău în prima zi în Expresul de Hogwarts.

ALBUS: Adică cum trebuie să alegem cine vor fi prietenii noștri pentru tot restul vieții? Pe mine chestia asta mă cam sperie.

ROSE: Dimpotrivă, este foarte palpitant. Eu fac parte din familia Granger-Weasley, tu ești un Potter. Toți vor vrea să ne devină prieteni. Trebuie doar să-i alegem pe cei pe care îi vrem.

ALBUS: Și cum să hotărâm... în ce compartiment să intrăm?

ROSE: Le vom da tuturor note, după care vom decide.

ALBUS deschide o ușă și se uită la un puști blond (SCORPIUS), care stă singur într-un compartiment. SCORPIUS îi zâmbește și el.

ALBUS: Salut! Compartimentul ăsta este...

SCORPIUS: Este liber. Sunt singur aici.

ALBUS: Grozav! Atunci am putea și noi... să intrăm... puțin... dacă nu te deranjează?

SCORPIUS: Nu mă deranjează. Salut.

ALBUS: Albus. Sau Al. Eu sunt... Pe mine mă cheamă Albus...

SCORPIUS: Salut! Scorpius. Vreau să zic, eu sunt Scorpius. Tu ești Albus. Eu sunt Scorpius. Iar tu trebuie să fii...

Chipul lui ROSE devine tot mai glacial cu fiecare secundă.

ROSE: Rose.

SCORPIUS: Salut, Rose! Vrei niște levidropsuri?

ROSE: Mersi, dar tocmai am luat micul dejun.

SCORPIUS: Mai am și niște „Cioc-o-șoc”, niște mentofumuri și niște jelimacși. Asta este ideea mamei. Zice că (*începe să cânte*): „Dulciuri... Cu ele-ți faci prieteni orișicând.” (*Dându-și seama că a fost o greșeală să cânte*:) Dar probabil că este o idee proastă.

ALBUS: Iau eu câteva... Mama nu-mi dă voie să mănânc dulciuri. Tu cu care ai începe?

Când SCORPIUS nu se uită, ROSE îi dă un ghiont lui ALBUS.

SCORPIUS: Simplu! Dintotdeauna am zis că mentofumurile sunt reginele pungii de dulciuri. Sunt niște bomboane cu mentă care fac să-ți iasă fum pe urechi.

ALBUS: Excelent, atunci din asta am să... (*ROSE îl înghiontește din nou.*) Rose, te rog să nu-mi mai dai ghionturi.

ROSE: Nu-ți dau niciun ghiont.

ALBUS: Ba îmi dai și mă doare.

SCORPIUS se întristează brusc.

SCORPIUS: Îți face semne din pricina mea.

ALBUS: Cum?

SCORPIUS: Uite, eu știu cine sunteți voi și bănuiesc că și voi știți cine sunt eu.

ALBUS: Cum adică știi cine sunt eu?

SCORPIUS: Tu ești Albus Potter. Ea este Rose Granger-Weasley. Iar eu sunt Scorpius Malfoy.

Părinții mei sunt Astoria și Draco Malfoy. Părinții noștri... nu s-au înțeles prea bine.

ROSE: Asta ca să ne exprimăm frumos. Tatăl tău și mama ta sunt Mortivori!

SCORPIUS (*jignit*): Tatăl meu a fost, într-adevăr, dar mama nu.

ROSE privește într-o parte, iar SCORPIUS înțelege de ce.

SCORPIUS: Știi ce se spune despre mine, dar este o minciună.

ALBUS se uită de la ROSE, care pare cam stânjenită, la SCORPIUS, care arată disperat.

ALBUS: Ce... se spune?

SCORPIUS: Se spune că părinții mei n-au putut avea copii și că tata și bunicul își doreau cu atâta ardoare un moștenitor puternic, pentru ca numele Malfoy să nu dispară, încât au... au folosit un girotimp pentru a o trimite pe mama mea înapoi...

ALBUS: Unde s-o trimită?

ROSE: Albus, se spune că el este fiul lui Voldemort!

Tăcere cumplită, stânjenitoare.

ROSE: Probabil că este o prostie. Adică... uite, tu ai nas, nu ca el.

Încordarea scade treptat. SCORPIUS râde recunoscător, emoționat.

Adaptare după Jack Thorne, *Harry Potter și copilul blestemat*,
scenariul piesei în două părți după o poveste de
J.K. Rowling, John Tiffany & Jack Thorne,
traducere din limba engleză de Tatiana Dragomir

Textul 2

ORIENT EXPRESS ȘI ARTA CĂLĂTORIEI

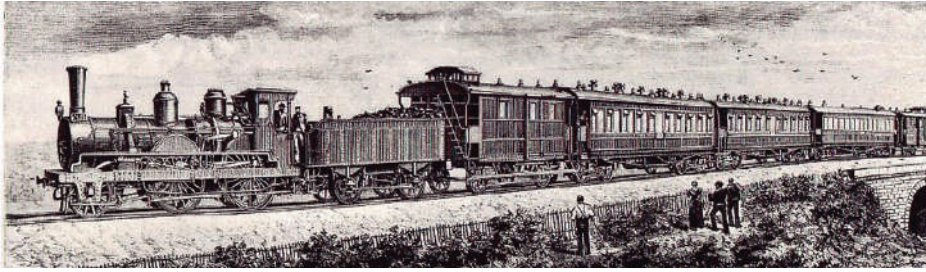
Orient Express a fost visul ambițios al unui belgian pe nume Georges Nagelmackers. Acesta și-a imaginat un tren care să circule de la un capăt la altul al continentului european. Fascinat de inovațiile feroviare pe care le văzuse cu ochii săi în Statele Unite ale Americii, unde în 1869 fusese inaugurată prima cale ferată transcontinentală, Nagelmackers a dorit să facă același lucru și în Lumea Veche. Drumul neîntrerupt de peste 4 000 de kilometri nu era însă de ajuns: o asemenea călătorie trebuia făcută cu stil, în lux. Aceasta a fost viziunea lui Nagelmackers [...].

Un continent unit de la vest la est

A reușit să o aducă la viață în 1883, după ani de negocieri dificile cu mai multe companii feroviare europene. În cele din urmă, a fost stabilită ruta Paris – Constantinopol. Numele de Orient Express s-a născut în presa vremii, deoarece capitala Imperiului Otoman era, pentru europeni, simbolul Orientului.

Trenul, construit special pentru acest proiect, era complet diferit de ceea ce se obișnuia în Europa: spații mai mari și mai comode, cușete de lux și vagoane-restaurant. Era, pe scurt, un hotel de lux pe roți, care trebuia să-și poarte pasagerii într-un mod cât mai confortabil posibil într-o călătorie ce dura mai multe zile.

Călătoria inaugurală a început în ziua de 4 octombrie 1883, din Paris, Gare de l'Est. A durat puțin peste 80 de ore și a mers pe ruta Paris, Strasbourg, München, Viena, Budapesta, București, Giurgiu, Ruse, Varna, Constantinopol. [...]

Primul Orient Express, 1883

Copilul „Epocii Frumose”, dispărut în război

Trenul Orient Express a fost un simbol important al perioadei cunoscute drept La Belle Époque¹ și parte din farmecul său a pierit odată cu aceasta în Primul Război Mondial. Izbucnirea conflictului în vara lui 1914 a făcut imposibilă călătoria trenului: granițele erau închise, se făceau controale stricte la frontiere, iar anumite porțiuni ale drumului se aflau în bătăia tunurilor. [...]

Trenul spionilor

Orient Express a ajuns să fie cunoscut și drept „trenul spionilor”, deoarece devenise modalitatea de transport preferată de spionii vremii, care puteau să circule între estul și vestul Europei rapid, fără probleme și în condiții mult mai bune. [...] Trenul a ajuns apoi și în poveștile cu spioni ale lui Ian Fleming, care și-a plimbat faimosul personaj James Bond cu trenul Orient Express în filmul *From Russia with Love*.

Crima din Orient Express

După Primul Război Mondial, când epoca ce a dat naștere trenului Orient Express a dispărut și atmosfera de altădată nu putea fi recreată, chiar dacă trenul circula din nou, fascinația oamenilor pentru vagoanele albastre s-a mutat în imaginar. Orient Express a apărut în filme și în cărți, iar cea mai cunoscută dintre poveștile legate de numele său a fost semnată de Agatha Christie. *Crima din Orient Express* este unul dintre cele mai cunoscute romane polițiste ale scriitoarei britanice, cea care i-a dat naștere faimosului detectiv Hercule Poirot.

Andreea Lupșor, *Orient Express și arta călătoriei*,
pe www.historia.ro, vizualizat la data de 10.12.2020

¹ La Belle Époque (fr.) – Epoca Frumoasă; perioada modernă, cu salturi marcante în toate domeniile și cu o viață tihnită, de până la începutul Primului Război Mondial. Convențional, este datată de la sfârșitul Războiului Franco-Prusac (1871) până la izbucnirea Primului Război Mondial (1914).

A.

- 1** Notează numele a două prăjituri pe care le-ar putea cumpăra călătorii din Expresul Hogwarts, identificate în textul 1. **2 puncte**

- 2** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Motivul adevărat pentru care Rose refuză să ia dulciuri oferite de Scorpius este faptul că:

- a. nu îi plac dulciurile, în general;
- b. preferă să mănânce prăjituri;
- c. îl recunoaște pe Scorpius;
- d. mâncase mult la micul dejun.

Răspunsul corect: .

2 puncte

- 3** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Gările românești în care oprea trenul Orient Express erau:

- a. București, Budapesta;
- b. București, Giurgiu;
- c. București, Constantinopol;
- d. București, Varna.

Răspunsul corect: .

2 puncte

- 4** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Trenului Orient Express i se mai spunea și „trenul spionilor”, deoarece:

- a. a apărut în romanul *Crima din Orient Express*;
- b. cu el călătoreau spionii între estul și vestul Europei;
- c. este mijlocul de transport din filmul *From Russia with Love*;
- d. Hercule Poirot, celebru detectiv, a urmărit spionii din tren.

Răspunsul corect: .

2 puncte

- 5** Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. 6 puncte

	Enunțul	Adevărat	Fals
Textul 1	Rose observă că prăjiturile Vrăjitoarei cu Căruciorul îi distrag atenția lui Albus.		
	Albus crede că toți vor dori să le devină prieteni.		
	Tatăl lui Albus și părinții lui Rose au călătorit împreună cu Expresul Hogwarts.		
Textul 2	Trenul Orient Express a fost visul olandezului Georges Nagelmackers.		
	Prima cale ferată transcontinentală a fost inaugurată în America.		
	Epoca de strălucire a trenului Orient Express a fost înainte de Primul Război Mondial.		

- 6** Precizează, în 1-3 enunțuri, două trăsături specifice textului dramatic, identificate în fragmentul de mai jos, ilustrându-le cu secvențe relevante:

„ACTUL I, scena 3
EXPRESUL DE HOGWARTS

ALBUS și ROSE merg printr-un vagon al trenului. Unul îngrozit, cealaltă încântată.

Din direcția opusă, VRĂJITOAREA CU CĂRUCIORUL se apropie de ei, împingându-și căruciorul.

VRĂJITOAREA CU CĂRUCIORUL: Doriți ceva de pe cărucior, drăguților? Delicatese cu dovleac? Broscuțe de ciocolată? Colțunași de cazan?”

6 puncte

- 7** Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte

- 8** Crezi că prietenii din copilărie îți vor fi prieteni întreaga viață? Motivează-ți răspunsul, în 50-100 de cuvinte, valorificând textul 1. 6 puncte

- 9** Asociază fragmentul din *Harry Potter și copilul blestemat* de Jack Thorne cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare morală/culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

- 1** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria care indică numărul corect de sunete din cuvintele „cărucior” și „lux” este:
- a. șapte, trei;
 - b. șase, patru;
 - c. șapte, patru;
 - d. opt, trei.
- Răspunsul corect: . **2 puncte**
- 2** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
În enunțul „Doriți ceva de pe cărucior, drăguților?”, există:
- a. un cuvânt compus, un derivat, un cuvânt obținut prin conversiune dintr-un derivat;
 - b. un cuvânt compus, două cuvinte derivate;
 - c. două cuvinte compuse, un derivat, un cuvânt obținut prin conversiune dintr-un derivat;
 - d. două cuvinte compuse, două cuvinte derivate.
- Răspunsul corect: . **2 puncte**
- 3** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Fac parte din același câmp lexical toate cuvintele din seria:
- a. „cărucior”, „compartiment”, „Orient Express”, „tren”;
 - b. „compartiment”, „Orient Express”, „tren”, „vagon”;
 - c. „compartiment”, „feroviar”, „tren”, „vagon”;
 - d. „cușetă”, „feroviar”, „ușă”, „vagon”.
- Răspunsul corect: . **2 puncte**
- 4** Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conține sinonimele potrivite pentru locuțiunea verbală și cea adverbială din secvența „ROSE (*băgând de seamă că ALBUS privește cu jind la broscuțele de ciocolată*)...” seria:
- a. aflând, lacom;
 - b. constatând, lihnit;
 - c. observând, pofticios;
 - d. știind, rușinos.
- Răspunsul corect: . **2 puncte**
- 5** Rescrie enunțurile următoare, trecând verbele la timpul mai-mult-ca-perfect, fără a le modifica persoana și numărul: „După Primul Război Mondial, [...] chiar dacă trenul circula din nou, fascinația oamenilor pentru vagoanele albastre s-a mutat în imaginar. Orient Express a apărut în filme și în cărți [...]. *Crima din Orient Express* este unul dintre cele mai cunoscute romane polițiste [...]” **6 puncte**
- 6** Alcătuieste un enunț asertiv în care să existe un complement indirect exprimat prin pronumele demonstrativ de apropiere *acesta* și un enunț interogativ în care numele predicativ din cadrul predicatului nominal să fie exprimat prin pronumele demonstrativ de depărtare *acela*. **6 puncte**

7 Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Fascinat de inovațiile feroviare pe care le văzuse cu ochii săi în Statele Unite ale Americii, unde în 1869 fusese inaugurată prima cale ferată transcontinentală, Nagelmackers a dorit să facă același lucru și în Lumea Veche.” **6 puncte**

8 Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând un mesaj scris de un elev după citirea celor două texte date, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **6 puncte**

Este dificil _____ (*a fi*, conjunctiv, prezent, persoana a II-a, singular) scriitor, pentru că acesta _____ (*a crea*, indicativ, prezent, persoana a III-a, singular) lumi imaginare. Când eram mai mic, _____ (*a voi*, indicativ, imperfect, persoana I, singular, formă negativă) să mă fac scriitor, ci călător, _____ (*a ști*, gerunziu) că lumea largă poate să ofere _____ (*viață*, singular, dativ) experiențe unice. Acum mi- _____ (*a plăcea*, condițional-optativ, prezent, persoana a III-a, singular) să fiu și scriitor, și călător.

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Crezi că imaginația are un rol important în schimbarea aspectelor realității în fragmentul citat din *Harry Potter și copilul blestemat* de Jack Thorne?

Scrie un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții răspunsul la întrebarea de mai sus prin două argumente, valorificând textul 1 și experiența personală/de lectură.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.